

...εδώ είμαι πάλι! Το υλικό αυτό έπρεπε να λιώσει σε δυνατή φωτιά, για να το δουλέψει ο τεχνίτης.

Μέσα σε φούρνο, όπως αυτός, που ήταν δεσσερις φορές πιο δυνατός από του σπιτιού μας! Ουφ!

Παρουσιάστε στις υπόλοιπες ομάδες τα αντικείμενα που παρατηρήσατε.

ΑΙΘΟΥΣΑ 6

Βρείτε τις χύτρες και τα ζουκάλια με τη βοήθεια του σκίτσου. Σε τι χρησίμευαν;

Από τι υλικό είναι φτιαγμένα;

Το υλικό ζου, ενώ είχε αρχικά καφέ χρώμα, έγινε μαύρο. Για ποιο λόγο;

Χάρη σε μένα, η ζωή των ανθρώπων είχε νοστιμιά!

Συνταγή για βυζαντινή ομελέτα: χτυπήστε δυο αυγά και τρίψτε ένα κρεμμύδι. Ανακατέψτε τα προσθέτοντας λίγο αλάτι, πιπέρι και ρίζανη και τηγανίστε σε λάδι. Μμμμ! Καλή όρεξη!

Παρουσιάστε στις υπόλοιπες ομάδες τα αντικείμενα που παρατηρήσατε.

ΧΩΡΟΣ ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑ 6

Παρατηρήστε γύρω σας. Από τι είναι χτισμένο το μουσείο;

...από ένα υλικό που έχει σχέση με τη φωτιά! Δηλαδή με μένα! Το βρήκατε;

Συγχαρητήρια, Σπίθα, ήσουν και είσαι μέχρι σήμερα πολύ χρήσιμη...

Βέβαια, η φωτιά γίνεται και επικίνδυνη, όπως σε μια πυρκαγιά, κι όλοι ζέχουν να τη σβήσουν...

ε, κανείς δεν είναι τέλειος...

ΠΑΤΑΡΙ ΤΗΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ 7

Δείτε τη μεγάλη φωτογραφία ενός παραδοσιακού φούρνου για το ψήσιμο των πηλίνων αγγείων.

Μπράβο σας, τα πήγατε εξαιρετικά! Ώρα για παιχνίδι! Σπίθα, φλόγα, φωτιά!

Σπίθα, φλόγα, φωτιά!

Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για μαθητές και μαθήτριες Γ' και Δ' δημοτικού

Φύλλο εργασίας 2

ΑΙΘΟΥΣΑ 1

Καθίστε στο βάθος αριστερά, μπροστά στις δυο βιτρίνες στη γωνία.

Γεια σας, παιδιά!
Είμαι η Σπίθα!
Καλώς ήρθατε στο Μουσείο
Βυζαντινού Πολιτισμού!

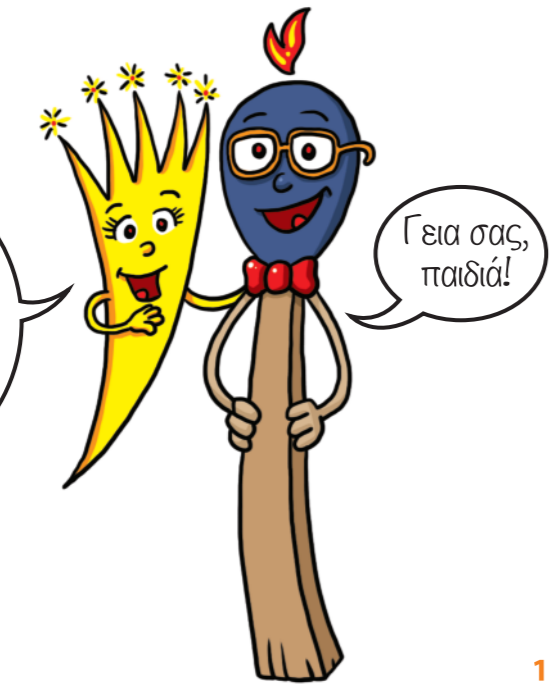
Μαζί θα εξερευνήσουμε το μουσείο.
Ξέρετε πώς; Ψάχνοντας... να με βρούμε!
Αν κι έχω σβήσει, είμαι ακόμη εδώ...

Από πολύ παλιά οι άνθρωποι από μια σπιθα
άναβαν μια φλόγα, δηλαδή φωτιά.
Πολλά αντικείμενα του μουσείου έχουν σχέση με τη φωτιά.
Ελάτε να τα ανακαλύψουμε!

Πόσο παλιά είναι όμως
τα αντικείμενα του μουσείου;
Από την εποχή των
προ-προ-προ-προ-προ-προ...
παππούδων μας,
από τα βυζαντινά χρόνια.

Να σας συστήσω
και τον φίλο μου,
το Σπίρσο!
Είναι "σπίρσο μοναχό",
όπως λέμε.
Πανέξυπνος!

Γεια σας,
παιδιά!

Μια και μιλάμε για τη φωτιά,
ας ζράψουμε τους θεούς
της μυθολογίας που είχαν
σχέση με αυτήν.

Ο , πατέρας των θεών και των ανθρώπων, με τον του:

Ο , θεός της , των και της μεταλλουργίας:

Η , θεά του , της που έκαιγε μέσα σ' αυτό
και της οικογένειας:

Ο , που πήρε κρυφά τη από τους θεούς
και την έδωσε στους ανθρώπους:

Κεραυνός, εστία,
φλόγα, ηφαιστείο, πυρ,
λάβα, καπνός, σάχξη...
Πολλές λέξεις μιλούν
για τη φωτιά!

Έχω μια ιδέα!
Κάθε ομάδα
να σκεφτεί
το δικό της όνομα,
που να έχει σχέση
με τη φωτιά!

Τέλειο! Παιδιά,
πώς θα «βαφτίσετε»
την ομάδα σας;

Λοιπόν,
έτοιμοι για
εξερεύνηση;

ΟΜΑΔΑ 2

Παρατηρήστε
το σκίτσο με το λυχνάρι.
Σε τι χρησίμευε;

Αναθέστε
σε δυο μέλη της ομάδας σας
να βρουν το λυχνάρι στη βιτρίνα.
Από τι υλικό είναι
φτιαγμένο;

Να με λοιπόν,
με βρήκατε!
Στην άκρη
του λυχναριού...

Παλιά
οι άνθρωποι
δεν είχαν
ηλεκτρικές λάμπες,
όπως εμείς!...

Με ποια άλλα μέσα
φώτιζαν στο σκοτάδι;
Ίσως τα χρησιμοποιείτε,
όταν υπάρχει διακοπή ρεύματος,
ή τα έχετε δει σε
κινηματογραφικές ταινίες...

Παρουσιάστε
την ομάδα σας και το αντικείμενο
που παρατηρήσατε στις υπόλοιπες ομάδες.

ΑΙΘΟΥΣΑ 3

Βρείτε στο κέντρο της αίθουσας
τις δυο βιτρίνες στη σειρά,
μέσα στις οποίες υπάρχουν αγγεία (δοχεία)
που είναι όλα από το ίδιο υλικό.
Στα πιο μεγάλα έβαζαν λάδι, κρασί, μέλι ή γάλα
και στα πιο μικρά καλλυντικά και φάρμακα.

Παρατηρήστε τα αγγεία.
Από τι υλικό είναι φτιαγμένα;

Όταν τα αγγεία ήταν γεμάτα,
φαινόταν τι έχουν μέσα,
γιατί το υλικό αυτό είναι...

...και έπρεπε να τα προσέχουν,
γιατί λόγω υλικού
μπορούσαν εύκολα να...